

ЕВРОПЕЙСКА
СМЕТНА
ПАЛАТА

Реч

Брюксел, 9 декември 2014 г.
ECA/14/57

Реч на г-н Витор Калдейра — председател на Европейската сметна палата

Представяне на годишните доклади за 2013 г.

Съвет на Европейския съюз (Икономически и финансови въпроси)

Брюксел, 9 декември 2014 г.

В случай на различия,
предимство има устното изложение на речта.

ECA Press

Damijan Fišer – Служител в пресслужбата

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA) eca.europa.eu

Уважаеми г-н председател,

Уважаеми г-жи и г-да министри,

Уважаема г-жо заместник-председател на Комисията Георгиева,

За мен е чест да представя пред Съвета годишния доклад на Сметната палата за финансовата 2013 година.

Това е важен период на промени в Европа. Новата Европейска комисия е изправена пред много значими предизвикателства.

Едно от тях е да се подобри управлението на бюджета на ЕС. Това предизвикателство има три основни аспекта: да бъдат разходвани наличните средства, да се осигури спазване на финансовите правила на ЕС и да се постигнат стойностни и видими резултати за гражданите. *Omne trium perfectum*, както би казал председателят на Комисията г-н Юнкер.

Уважаеми г-жи и г-да министри,

В началото на новия разходен период годишният доклад на Сметната палата за 2013 г. заявява, че финансовото управление на ЕС като цяло все още не е достатъчно добро.

По отношение на **разходването на бюджета на ЕС**, през 2013 г. са извършени плащания от бюджета на ЕС в размер на над 148 млрд. евро, което представлява почти 99% от максималния размер на наличните средства за годината.

Сметната палата заключава, че тези операции са отчетени правилно през 2013 г., което означава, че продължаваме да изразяваме одитно становище без резерви по отношение на надеждността на отчетите на ЕС всяка година от 2007 г. насам.

Сметната палата не откри „черна дупка“ в отчетите на ЕС, както беше описано в някои съобщения в медиите. Това, което отбелязваме в нашия доклад, е че въпреки високото ниво на плащания, общият размер на непогасените финансови задължения на ЕС е нараснал с още 9 млрд. евро и в края на 2013 г. е достигнал 322 млрд. евро.

В доклада се подчертава, че това е един от многото показатели за нарастващия натиск върху паричните потоци на ЕС. Ето в какъв контекст Сметната палата препоръчва на Комисията да предвиди потенциалния недостиг на средства за програмите на ЕС, като изготви съответните прогнози за паричните потоци.

Това е и причината, поради която Сметната палата призовава Комисията да следи за това авансовите плащания и първоначалните инвестиции от бюджета на ЕС да отразяват реалните парични потребности. Един от примерите, които посочваме в доклада, е че по-малко от половината от 14-те млрд. евро, използвани за **инструменти за финансов инженеринг** от 2007 г. насам, са били реално изплатени на крайните бенефициенти до края на 2013 г.

Това е един от рисковете при използването на финансови инструменти. Друг риск представлява фактът, че колкото повече публичните финанси се използват за ливъридж, толкова повече те се отдалечават от публичното отчитане и одит. Без наличието на подходящи механизми има риск финансовите инструменти да затруднят ясното разбиране къде отиват средствата, дали са изпълнени условията за използването им и какви резултати са постигнати.

Това е въпрос, който сме подчертали не само в нашия годишен доклад, но и в два публикувани наскоро обзорни доклада: единият разглежда въпросите на публичното отчитане и пропуските в одита, а другият — рисковете за финансовото управление на ЕС.

И днес отново искам да повдигна този въпрос, тъй като той е изключително актуален в контекста на обявения наскоро от Комисията инвестиционен план за Европа. Новият **Европейски фонд за стратегически инвестиции** в крайна сметка ще разчита на гаранции от бюджета на ЕС за привличане на частни финансови средства, така че принципите на прозрачност, отчитане и публичен одит следва да бъдат спазвани.

Уважаеми г-жи и г-да министри,

Бюджетът на ЕС се изразходва, но прекалено голям брой плащания все още не са в **съответствие с правилата**.

Изчислението на Сметната палата показва, че за 2013 г. общия процент грешки за плащанията е 4,7 %, докато за 2012 г. той е 4,8 %. Това е значително над „прага на същественост“ от 2 %, както и през всички години, за които Сметната палата е одитирала отчетите на ЕС.

През 2013 г. всички разходни области са засегнати от съществено ниво на грешки. Единственото изключение са средствата, които ЕС разходва за собствената си администрация, в размер на 10,6 млрд. евро.

По оценка на Сметната палата процентът грешки е по-висок за 80 % от средствата на ЕС, за които отговорността за управлението е споделена между Комисията и държавите членки. Съгласно нашето изчисление грешките в областите на споделено управление възлизат на 5,2 % в сравнение с 3,7 % в други области, които се управляват предимно пряко от Комисията. Както е видно от допълнителния анализ, извършен в документа за преглед на разходите в областите на земеделието и сближаването за периода 2007—2013 г., Сметната палата открива грешки във всички държави членки.

Корективните действия от страна на Комисията и националните органи определено спомагат за намаляване на общото ниво на грешки, но нашите данни показват, че при действащите механизми би могло да се направи много повече за предотвратяване на възникването на грешки на първо място.

Например, изчисленият от Сметната палата вероятен процент грешки в областта на развитието на селските райони принципно е можел да бъде намален от 6,7 % на 2,0 %, ако националните органи са използвали цялата информация, която е била на тяхно разположение, преди да поискат възстановяване на разходите от Комисията.

Основните източници на грешки, на които националните органи следва да обърнат внимание, са същите като в предходните години — заявления за недопустими разходи, сериозни нарушения на правилата за обществени поръчки и неправилно деклариране на земеделски площи.

Сметната палата счита, че да се предотвратят грешките е по-добре, отколкото да се коригират, защото подобни грешки по отношение на редовността създават риск и за ефикасността и ефективността на разходите от бюджета на ЕС. С това искам да премина към третото основно послание на нашия годишен доклад.

Уважаеми г-жи и г-да министри,

Сметната палата счита, че финансовите ръководители на ниво ЕС и на национално ниво следва да се фокусират повече върху резултатите, когато разходват средства на ЕС.

През програмния период 2007—2013 г. фокусът беше поставен на първо място върху разходването на наличните финансови ресурси, след това върху спазването на нормативните изисквания и едва тогава — в сравнително ограничена степен — върху **постигането на резултати**.

Това отразява една основна характеристика на механизмите за управление на бюджета на ЕС. Служителите на държавите членки и на ниво ЕС се намират под значителен натиск да извършват разходи, защото в противен случай могат да изгубят финансирането, но липсват подобни стимули за постигане на резултати с тези средства.

Необходимо е това да се промени през новия програмен период. В годишния доклад на Сметната палата са представени много примери от 19-те специални доклада, приети от нея през 2013 г., които показват как по-силният акцент върху резултатите може да подобри общото изпълнение.

Комисията е заявила готовността си да премине от култура на разходване към култура на стремеж към постигане на резултати. Три елемента са необходими, за да бъде постигнат успех в това начинание:

- На първо място — реален ангажимент, както на ниво ЕС, така и на национално равнище, за постигане на възможно най-добрите резултати с ограничените средства на ЕС.
- На второ място — подходящи цели за постигане на резултати, както и наличие на надеждна информация относно напредъка за изпълнението им.
- На трето място, и първостепенно по важност — стимули за насърчаване на добрите резултати и санкции за липса на резултати.

Същевременно цялостните резултати, постигнати със средствата на ЕС, биха могли да бъдат — и следва да бъдат — по-видими. В това отношение Сметната палата препоръчва на Комисията да разгледа по-подробно в своя годишен доклад за оценка въпроса за европейската добавена стойност от разходването на бюджета на ЕС и за неговия принос за изпълнението на целите на стратегията Европа 2020. Сметната палата отбелязва също, че възможността Комисията да направи това ще зависи до голяма степен от качеството на информацията, налична на национално ниво.

Уважаеми г-н председател, уважаеми г-жи и г-да министри,

Подобряването на финансовото управление на ЕС не означава да се направи избор между разходването на средства, спазването на правилата и постигането на резултати. Става въпрос за постигането и на трите цели едновременно.

Сметната палата знае, че това не е лесна задача, и очертава съответните рискове в своя обзорен доклад относно финансовото управление на ЕС. Тази задача обаче ще бъде по-лека, ако бюджетът на ЕС стане по-лесен за управление, с по-малко разходни приоритети, по-ясни цели и по-прости правила за извършване на разходи. Това са основните поуки от бюджетния период 2007—2013 г. Надявам се, че работата на Сметната палата също показва силния стремеж на нашата институция да използва своята одитна дейност в помощ на Съвета и на другите институции на ЕС, както и на органите на държавите членки, за да може финансовото управление и отчитането на ЕС да бъдат подобрени през текущия бюджетен период.

Благодаря ви за вниманието.